

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทัศนคติในการ “ก่อกั้น” ของประชาชนได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนอย่างมาก โดยสมัยก่อนระบบเศรษฐกิจของไทยจะเน้นการผลิตเพื่อการบริโภคเป็นหลัก ส่วนเกินที่เหลือจากการบริโภคก็จะถูกนำไปแลกเปลี่ยนกันมีลักษณะของการพึ่งพาแบบด้อยที่ด้อยอาศัย ทั้งนี้เป็นเพราะประชากรยังมีจำนวนไม่มากนักและทรัพยากรธรรมชาติยังมีอยู่อย่างเหลือเฟือและอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นจึงสามารถมีผลผลิตตอบสนองความต้องการบริโภคของประชาชนได้อย่างเพียงพอ เมื่อเป็นเช่นนี้ความเชื่อเกี่ยวกับการก่อกั้นของสังคมไทยในสมัยนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าอับอาย ประชาชนไม่นิยมที่จะกั๊ยมเงินกันเท่าใดนัก เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นหรือในยามคับขันจริงๆ เท่านั้น

แต่ปัจจุบัน ความเชื่อดังกล่าวได้หายไปจากสังคมไทย ประชาชนมีพฤติกรรมที่ให้การยอมรับการก่อกั้นมากขึ้น โดยเฉพาะ “หนี้เงิน” ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ชะลอตัวในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประกอบกับทรัพยากรที่ลดลงและเริ่มมีอยู่อย่างจำกัดส่งผลให้อัตราค่าครองชีพสูงขึ้น เช่น ปัญหาน้ำมันราคาแพงหรือปัญหาการปรับระดับราคาสินค้าบริโภค เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้อำนาจซื้อของเงินที่ประชาชนถือเพื่อใช้จ่ายให้สอยลดค่าลง กล่าวคือ เงินหรือธนบัตรจำนวนเท่าเดิม แต่สามารถซื้อสินค้าและบริการ “เพื่อการบริโภค” ได้ในจำนวนที่น้อยลงกว่าเดิม เมื่อประชาชนมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้ยังเท่าเดิม ประชาชนจึงมีความต้องการก่อกั้น โดยเฉพาะ “การกั๊ยมเงิน” ทั้งนี้ เพื่อช่วยเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินและเพิ่มอำนาจการใช้จ่ายของตนให้สามารถซื้อสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคของตนได้ทันทีโดยไม่ต้องรอการออม โดยจะเห็นได้จากข้อมูลการสำรวจสถานภาพหนี้ภาคครัวเรือน ซึ่งจัดทำโดยศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ระหว่างวันที่ 14-22 พฤษภาคม 2550¹ เปรียบเทียบกับผลสำรวจเมื่อวันที่ 19-24 สิงหาคม 2549 พบว่า ครัวเรือนไทยมีหนี้เพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 75.7 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 79.87 ในปี 2550 และวัตถุประสงค์ของการกั๊ยมเงินคือเพื่อใช้จ่ายประจำวันเป็นอันดับแรก ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.6 ในปี 2549 เป็นร้อยละ

¹ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, “สถานภาพหนี้ภาคครัวเรือน”, สํารวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ 1,189 ตัวอย่าง,

54.36 ในปี 2550 โดยครัวเรือนไทยมีหนี้เพิ่มมากกว่ารายได้เพิ่มเป็นส่วนใหญ่เกินร้อยละ 45 และวิธีแก้ปัญหาขาดความสามารถในการชำระหนี้ในปี 2550 คือการกู้ยืมเงิน โดยแหล่งเงินกู้อันดับแรก คือ ธนาคารพาณิชย์คิดเป็นร้อยละ 20.3%

นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุสำคัญประการอื่นที่ทำให้ประชาชนมีความนิยมก่อนนี้โดยใช้วิธีการกู้ยืมเงินกันมากขึ้นก็คือ ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมารัฐบาลได้มีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน ด้วยเชื่อว่า "การบริโภค" จะเป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว จึงส่งเสริมให้ประชาชนกู้ยืมเงินหรือนำรายได้ในอนาคตมาใช้เพื่อการบริโภคมากขึ้น นอกจากนี้บรรดาสถาบันการเงิน (Financial Institution) ทั้งที่เป็นธนาคารพาณิชย์และที่มีชื่อธนาคารพาณิชย์ (Non-Bank) ตลอดจนผู้ประกอบการเอกชนที่มีชื่อสถาบันการเงิน (Non-Financial Institution) ต่างแข่งขันกันตอบสนองนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวโดยการพัฒนารูปแบบการกู้ยืมเงินที่เอื้อประโยชน์และความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้นโดยการให้บริการบัตรเครดิตหรือวงเงินเบิกจ่ายล่วงหน้าพร้อมใช้ทันทีแก่ผู้กู้เป็นรายบุคคล แต่ก็ยังมีประชาชนในประเทศไทยอีกจำนวนมากที่ไม่สามารถมีบัตรเครดิตสำหรับใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติในเรื่องของจำนวนรายได้ขั้นต่ำที่ไม่ถึงเกณฑ์ตามที่ผู้ประกอบการกำหนดไว้ บัตรเครดิตจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการกู้ยืมเงินของประชาชนระดับกลางที่มีรายได้ไม่มากนัก ต่อมาจึงเกิดพัฒนาการของการกู้ยืมเงินในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า สินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้แก่ประชาชนระดับกลางถึงระดับล่าง โดยปัจจุบันสินเชื่อส่วนบุคคลได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากผู้ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลมีจำนวนมากขึ้น โดยนอกจากผู้ให้บริการจะเป็นสถาบันการเงิน (Financial Institution) ทั้งที่เป็นธนาคารพาณิชย์ (Bank) และที่มีชื่อธนาคารพาณิชย์ (Non-Bank) แล้ว ภาครัฐยังอนุญาตให้ผู้ประกอบการเอกชนที่มีชื่อสถาบันการเงิน (Non-Financial Institution) สามารถให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลได้ด้วยเช่นกัน โดยผู้ให้บริการสินเชื่อเหล่านี้จะใช้กลยุทธ์ทางการตลาดในรูปแบบต่างๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนใช้บริการสินเชื่อประเภทนี้มากขึ้น เช่น การไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมรายปีในการสมัคร, การผ่อนคลายหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติเรื่องจำนวนรายได้ของผู้กู้, การอนุมัติสินเชื่อภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว, การขยายวงเงินสินเชื่อเป็นจำนวนที่สูงกว่ารายได้หลายเท่า และที่สำคัญคือไม่ต้องมีการค้ำประกันใดๆ ไม่ว่าจะด้วย

* โดยให้เรียกว่า "สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ" ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2548

บุคคลหรือทรัพย์สิน (Unsecured Loans) ด้วยเหตุนี้ สินเชื่อส่วนบุคคลจึงสามารถตอบสนองความต้องการเงินสดฉุกเฉินเพื่อการบริโภคของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และยังเข้าถึงประชาชนทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในระดับล่างที่มีรายได้น้อย เพราะจำนวนรายได้นั้นต่ำของผู้ที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการขออนุมัติสินเชื่อส่วนบุคคลดังเช่นการขออนุมัติวงเงินบัตรเครดิตอีกต่อไป

แต่จะเห็นได้ว่า เมื่อประชาชนได้รับอนุมัติสินเชื่อโดยง่าย ย่อมใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง เพราะไม่มีผู้ให้คำปรึกษาด้านการเงิน จึงขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารเงินที่ถูกต้อง และอาจนำเงินที่ได้มานั้นไปซื้อสินค้าอย่างฟุ่มเฟือยหรือมีราคาแพงเกินจำเป็น เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า, รถยนต์, โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระหนี้ให้กับตนเองมากขึ้นโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลง ทำให้ต้องแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการขออนุมัติสินเชื่อจากผู้ให้บริการสินเชื่อแห่งใหม่ หรือไปกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้นอกระบบ โดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้น เพื่อให้สามารถนำเงินมาชำระหนี้ที่ค้างชำระอยู่ก่อนหน้านั้น แต่วิธีแก้ปัญหาเช่นนี้ย่อมไม่ส่งผลดีต่อประชาชนระดับล่างที่มีรายได้น้อย เนื่องจากในท้ายที่สุดจะไม่สามารถหมุนเงินสดได้ทัน เพราะจำนวนของรายได้นั้นไม่สัมพันธ์กับรายจ่ายประกอบกับภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เมื่อเป็นเช่นนี้จำนวนยอดลูกหนี้มีค่างชำระหนี้จึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

เมื่อเกิดปัญหาลูกค้ำมีค่างชำระหนี้ เดิมทีนั้นบรรดาผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นเจ้าหนี้จะเริ่มกระบวนการติดตามทวงหนี้หรือการเร่งรัดหนี้สินตามระยะเวลาที่กำหนดด้วยตัวเอง แต่เนื่องจากการติดตามทวงหนี้เป็นงานที่สร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ผู้ให้บริการสินเชื่อในยุคนี้ เพราะผู้ประกอบการธุรกิจขาดความเชี่ยวชาญและขาดบุคลากรที่ชำนาญด้านนี้โดยเฉพาะ การทวงหนี้ด้วยตนเองอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้ประกอบการ ประกอบกับจำนวนยอดหนี้ค่างที่ยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น ผู้ให้บริการสินเชื่อเหล่านี้จึงนิยมว่าจ้างเอกชนที่ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้ไปดำเนินการติดตามทวงถามหนี้จากลูกหนี้ให้ตนเอง เพื่อช่วยลดภาระของบริษัทให้คงเหลือแต่เพียงการประนอมหนี้กับลูกหนี้เพื่อลดจำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แล้วจึงให้ผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ที่เป็นบุคคลภายนอกดำเนินการติดตามทวงหนี้ให้ได้ตามจำนวนที่ตนได้ประนอมหนี้กับลูกหนี้แล้วเท่านั้น โดยอัตราผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการรับจ้างติดตามทวงหนี้จะได้รับ จะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งซึ่งคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนเงินที่ลูกหนี้ชำระคืนให้แก่เจ้าหนี้ กล่าวโดยง่ายคือยิ่งทวงได้มากเท่าไร ก็ยิ่งได้รับส่วนแบ่งมากขึ้นเท่านั้นนั่นเอง

ในทางกฎหมายนั้น กฎหมายยอมเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการสินเชื่อซึ่งอยู่ในฐานะของ เจ้าหนี้สามารถโอนงาน (outsource) ในส่วนของการติดตามทวงหนี้ให้บุคคลภายนอกกระทำการ แทนได้ เนื่องจากการติดตามทวงหนี้มิใช่เรื่องที่เจ้าหนี้ต้องกระทำเองเป็นการเฉพาะตัว แต่ กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตามทวงหนี้โดย “บุคคลภายนอก” ซึ่งมีเจ้าหนี้ไว้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงเป็นช่องว่างให้ผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้พยายาม คิดค้นวิธีการติดตามทวงหนี้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อบีบบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้จนเป็นผลสำเร็จ โดย ไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อตัวลูกหนี้ เช่น การสร้างความเดือดร้อนรำคาญทั้งต่อตัวลูกหนี้และผู้ ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้, การข่มขู่ลูกหนี้หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้, หรือแม้กระทั่งผู้ที่มีได้เป็น ลูกหนี้แต่ถูกกล่าวหาว่าเป็นหนี้อันเนื่องมาจากความผิดพลาดทางด้านข้อมูลที่ได้มาเพื่อการ ติดตามตัวลูกหนี้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าลูกหนี้จะสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้รับจ้าง ติดตามทวงหนี้ให้ต้องรับผิดชอบคดีแพ่งหรือคดีอาญาแล้วแต่กรณีได้นั้น แต่ก็มีเพียงลูกหนี้ส่วน น้อยมากเท่านั้นที่ใช้สิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดีเอากับผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ เนื่องจากล้าพัง ลูกหนี้ก็มีปัญหาสภาพคล่องด้านการเงินเป็นทุนเดิมอยู่แล้วและมีความเกรงกลัวต่ออิทธิพลหรือ การข่มขู่ของผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ ประกอบกับการติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมในบางกรณีอาจ ไม่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายไทย จึงทำให้การติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมยังคงเป็น ปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี แม้กฎหมายไทยจะไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองลูกหนี้ไว้อย่างชัดเจน แต่ก็มีได้ หมายความว่าผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้จะสามารถดำเนินการใดๆ ที่อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ได้ทุกประการ เพราะถึงอย่างไรผู้รับจ้างติดตามทวงหนี้ก็ยังคงเป็น “บุคคลภายนอก” ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคู่สัญญาฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้ตั้งแต่ต้นในขณะที่มีการทำ สัญญา และจากการศึกษาขั้นต้นผู้เขียนพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วลูกหนี้ที่ประสบปัญหาในเรื่องการ ติดตามทวงหนี้ที่ไม่เป็นธรรมนั้นมักจะเป็นลูกหนี้ผู้สุจริต กล่าวคือ เป็นลูกหนี้ที่มีได้มีเจตนาโกง เจ้าหนี้หรือมิได้มีเจตนาจะไม่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ต้น เพียงแต่ในบางครั้งลูกหนี้อาจขาด สภาพคล่องทางการเงินจึงทำให้ต้องหยุดชะงักการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ในบางงวด ในขณะที่ เจ้าหนี้ยังคงคิดดอกเบี้ย, ค่าธรรมเนียมต่างๆ ไปเรื่อยๆ โดยลูกหนี้บางคนอาจแก้ปัญหาโดยการไป ขออนุมัติสินเชื่อส่วนบุคคลจากผู้ให้บริการสินเชื่อแห่งอื่นเพื่อนำมาใช้หนี้ที่ค้างชำระเดิม จึงทำให้ เกิดวัฏจักรการพอกหนี้และส่งผลให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ในที่สุด ดังนั้น ลูกหนี้คนหนึ่งๆ อาจเป็น ลูกหนี้ที่ดีของเจ้าหนี้รายหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันอาจเป็นลูกหนี้ที่ไม่ดีของเจ้าหนี้รายหนึ่งได้ นอกจากนี้ผู้เขียนเห็นว่ากรณีที่ลูกหนี้ขาดความสามารถในการชำระหนี้ก็นั้นไม่อาจโทษว่าเป็น ความผิดของลูกหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว กล่าวคือ ปัจจัยรอบด้านอื่นๆ เช่น สภาพปัญหาด้าน

เศรษฐกิจ, นโยบายรัฐบาลในช่วงหลายปีที่ผ่านมาที่สนับสนุนให้ประชาชนก่อนนี้, ผู้ให้บริการสินเชื่อที่สร้างช่องทางการเข้าถึงเงินทุนให้แก่ประชาชนได้โดยง่าย และการขาดวินัยทางการเงินของลูกหนี้เอง ล้วนแล้วแต่เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันที่อาจนำไปสู่ปัญหาการขาดความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ในที่สุดด้วยเช่นกัน และการที่ลูกหนี้ต้องเป็นหนี้บัตรเครดิตเป็นจำนวนหลายใบหรือต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้ในระบบนั้นน่าจะแสดงเจตนาสุจริตให้เห็นได้ว่าลูกหนี้มีความขวนขวายที่จะหาเงินมาชำระหนี้ เพียงแต่เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องและขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาทางการเงิน จึงยิ่งทำให้มีหนี้สินล้นพ้นมากกว่าเดิม ดังนั้น ผู้เขียนจึงเชื่อว่ามีลูกหนี้เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีเจตนาตั้งแต่ต้นที่จะไม่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เลย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นกฎหมายก็มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองเจ้าหนี้เพื่อป้องกันมิให้ลูกหนี้โกงเจ้าหนี้ไว้อย่างดีแล้ว เช่น การเพิกถอนกลฉ้อฉล, หรือความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ เป็นต้น

โดยสรุปแล้วหากพิจารณาในด้านของลูกหนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการก่อนนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “หนี้เงิน” ที่มีวัตถุประสงค์ “เพื่อการบริโภค” นั้น ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประชาชนในสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เพราะประชาชนยังคงต้องการเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการด้านอุปโภคบริโภคของตนเองรวมไปถึงบุคคลในครอบครัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ตนเองและบุคคลในครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่หนี้เพื่อการบริโภคเช่นนี้ถือว่าเป็นหนี้ที่เป็นภาระแก่ประชาชนเพราะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และเป็นหนี้ที่มีปริมาณการผิดนัดชำระหนี้มากที่สุดเนื่องจากเป็นหนี้ระยะสั้น ไม่เหมือนกับหนี้ทางธุรกิจที่เป็นหนี้ระยะยาวและมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อนำไปใช้ในการลงทุนซึ่งจะทำให้มีรายได้กลับคืนมา ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ โดยเน้นเฉพาะ “หนี้เงิน” ที่มีวัตถุประสงค์ “เพื่อการบริโภค” เท่านั้น ไม่รวมถึงหนี้ทางธุรกิจด้วย

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาในด้านของเจ้าหนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การติดตามทวงหนี้ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเจ้าหนี้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากการติดตามทวงหนี้จะเป็นการป้องกันความเสี่ยงให้กับธุรกิจให้บริการสินเชื่อของเจ้าหนี้ด้วย ในกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ติดตามทวงหนี้เองนั้นดูจะไม่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติเท่าใดนัก แต่ในกรณีที่เจ้าหนี้ว่าจ้างให้ “บุคคลภายนอก” มาดำเนินการติดตามทวงหนี้แทนตนนั้น ปัญหาจึงมีอยู่ว่าขอบเขตในการติดตามทวงหนี้โดยบุคคลภายนอกควรอยู่ที่จุดใด เพื่อมิให้เป็นภาระเอาเปรียบลูกหนี้มากเกินไป เนื่องจากการติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมโดยบุคคลภายนอกนั้นจะเป็นการซ้ำเติมความเดือดร้อนให้แก่ลูกหนี้มากยิ่งขึ้น จึงสมควรนำกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาว่าให้ความคุ้มครองลูกหนี้ในเรื่องนี้ไว้เพียงพอหรือไม่

นอกจากนี้ เมื่อผู้เขียนได้พิจารณากฎหมายของต่างประเทศแล้วพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้อย่างมาก และเป็นประเทศแรกที่มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรม (The Fair Debt Collection Practices Act) เพื่อคุ้มครองลูกหนี้จากวิธีการติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมไว้โดยเฉพาะ โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดวิธีการติดตามทวงหนี้และความรับผิดชอบของผู้ติดตามทวงหนี้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายไว้อย่างชัดเจน และยังกำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและรับเรื่องร้องเรียนจากลูกหนี้ในกรณีที่ผู้รับจ้างทวงหนี้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้ นอกจากนี้ศาลแห่งสหรัฐได้มีคำพิพากษาที่วางแนวบรรทัดฐานในการตีความกฎหมายฉบับนี้ไว้มากมายหลายคดี จนสามารถจัดปัญหาการติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมให้ลดลงได้อย่างมาก ส่งผลให้ระบบการติดตามทวงหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันหลายประเทศในทวีปเอเชียได้ให้ความสนใจในการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นทางการเป็นธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้ในกฎหมายของตน เช่น ประเทศฮ่องกง, ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น กรณีจึงสมควรให้ความสำคัญโดยนำกฎหมายของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นต้นแบบของกฎหมายดังกล่าวนี้มาศึกษาวิเคราะห์ ความเหมาะสมในการนำหลักการและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยมาปรับใช้ เพื่อให้กฎหมายไทยในเรื่องนี้มีความชัดเจนและสร้างระบบการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นทางการให้เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ลูกหนี้ที่สุจริตได้มากยิ่งขึ้น

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจให้ความคุ้มครองลูกหนี้ที่สุจริตและผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้จากการติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมโดยผู้ประกอบการรับจ้างติดตามทวงหนี้ได้อย่างเพียงพอ จึงสมควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายไทย และศึกษากฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ เพื่อนำหลักการมาปรับใช้ในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม และสามารถคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ที่สุจริตตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ได้ดียิ่งขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมสภาพข้อเท็จจริงและการติดตามทวงหนี้ในประเทศไทย
2. เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการติดตามทวงหนี้ในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการติดตามทวงหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้
3. เพื่อทราบถึงสถานะของกฎหมายไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนช่องว่างหรือข้อบกพร่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน
4. เพื่อให้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ของต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา
5. เพื่อให้ทราบหลักการและสาระสำคัญของหลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามทวงหนี้ ซึ่งเป็นธรรมของกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้ซึ่งเป็นธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Fair Debt Collection Practices Act)
6. เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปพิจารณาความเหมาะสมและแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

1.4 วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารและการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นการค้นคว้าข้อมูลลำดับใด (ปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ) หรือเป็นข้อมูลประเภทใด (อาทิ หนังสือ บทความ บทสรุป ข่าว รายงานประจำปี สถิติ ตัวบทกฎหมาย คำพิพากษาของศาลไทยและต่างประเทศ ฯลฯ)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งที่จะศึกษาการให้ความคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการติดตามทวงหนี้อย่างไม่เป็นธรรมจากผู้ติดตามทวงหนี้ ซึ่งลูกหนี้ในที่นี้มีความมุ่งหมายถึงเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นผู้บริโภคและเป็นลูกหนี้ประเภทบุคคลธรรมดา ผู้ติดตามทวงหนี้จะมีความมุ่งหมายถึงเฉพาะเอกชนซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ตลอดจนสำนักงานทนายความซึ่งประกอบธุรกิจรับจ้างติดตามทวงหนี้ด้วย สำหรับในที่นี้จะศึกษาวิเคราะห์ถึงนั้นมุ่งเน้นแต่เฉพาะหนี้เงินที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริโภค จะไม่ก้าวล่วงไปถึงหนี้เพื่อการประกอบธุรกิจด้วย โดยงานวิจัยนี้ มุ่งที่จะศึกษากฎหมายเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ซึ่งเป็นธรรมของ

สหรัฐอเมริกา (Fair Debt Collection Practices Act) โดยจะศึกษาถึงสาระสำคัญในส่วนของผู้บริโภคที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการ ข้อควรปฏิบัติและข้อห้ามปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้ของประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว จากนั้นจะศึกษาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำหลักการสำคัญของกฎหมายฉบับดังกล่าวมาปรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติในการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรมสำหรับประเทศไทย ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติดังกล่าวด้วย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา (The Fair Debt Collection Practices Act)
2. ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายให้ความคุ้มครองสิทธิแก่ลูกหนี้
3. ทำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้นำผลดี ผลเสียของกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องนี้ไปประกอบการพิจารณา เพื่อกำหนดนโยบายหรือแผนงานในการพัฒนาการติดตามทวงหนี้อย่างเป็นธรรม
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทยให้มีความเหมาะสมหรือบัญญัติกฎหมายเฉพาะในเรื่องนี้ต่อไป